

P A C T A

CIRKULÄR 17:9

Avdelningen för arbetsgivarpolitik
Helene Evers

Nyckelord: AD, förhandlingsskyldighet, MBL

Kommunstyrelsen
Landstingsstyrelsen
Regionstyrelsen
Medlem i Pacta
Arbetsgivarpolitik

Arbetsdomstolens dom 2016 nr. 76 om förhandlingsskyldighet vid omorganisation

Arbetsdomstolen har prövat frågan om staten fullgjort sin skyldighet att förhandla enligt 11 § medbestämmandelagen, MBL, i vissa avseenden i samband med ombildningen av 21 polismyndigheter och Rikspolisstyrelsen till en sammanhållen Polismyndighet.

Arbetsdomstolen fann, vid en sammantagen bedömning, att staten genom genomförandekommittén inte fullt ut fullgjort förhandlingsskyldigheten inför beslut om bemanning av den nya organisationen.

Bakgrund

Den 20 december 2012 tillsatte regeringen en särskild utredare som skulle besluta om och genomföra de åtgärder som krävdes för att ombilda Rikspolisstyrelsen och de 21 polismyndigheterna och Statens Kriminaltekniska Laboratorium till en sammanhållen myndighet, Polismyndigheten. I uppdraget ingick bl.a. att bemanna den nya myndigheten. För arbetet inrättades en särskild genomförandeorganisation vilken benämndes genomförandekommittén. Kommittén utgjorde en egen myndighet. Ombildningen föregicks av återkommande förhandlingar mellan genomförandekommittén och bl.a. OFR/P, som då företrädde av Polisförbundet. Vid en förhandling i augusti 2014 behandlades en preliminär inplacering av de anställda i den nya organisationen.

Pacta – arbetsgivarorganisationen med kommunala avtal för kommunala bolag och kommunalförbund.

Sveriges Kommuner och Landsting
Post: 118 82 Stockholm, Besök: Hornsgatan 20
Tfn växel: 08-452 70 00, Fax diariet: 08-452 70 50
Org nr: 222000-0315, info@skl.se • www.skl.se

Pacta
Post: 118 82 Stockholm, Besök: Hornsgatan 20
Tfn växel: 08-452 77 00
kontakt@pacta.se • www.pacta.se

OFR/P gjorde gällande dels att Polismyndigheten, efter det att den inlett sin verksamhet den 1 januari 2015, skulle ha förhandlat med OFR/P innan myndigheten fattade eller verkställde vissa beslut, oavsett om dessa beslut varit föremål för förhandling mellan genomförandekommittén och OFR/P. Dels att genomförandekommittén genom förhandlingen i augusti 2014 inte fullgjort förhandlingsskyldigheten inför beslutet om bemanning av den nya organisationen.

OFR/P yrkade på 10 miljoner kronor i allmänt skadestånd för brott mot 11 § medbestämmandelagen.

Staten bestred yrkandena.

Arbetsdomstolen

AD fann att det är en vanlig ordning på statens område att en genomförandekommitté (som är en egen myndighet) för statens räkning genomför förhandlingar enligt MBL inför ombildningar av myndigheter. Det framgick av kommittédirektiven att genomförandekommittén haft att fatta de aktuella besluten. Eftersom kommitténs beslut varit styrande för Polismyndighetens efterkommande beslut har staten varit skyldig att förhandla enligt 11 § MBL inför kommitténs beslut.

Genomförandekommittén har därvid kunnat företräda staten. Någon ny förhandlingsskyldighet har inte förelegat hos den nya Polismyndigheten.

Frågan var sedan om genomförandekommittén fullgjort förhandlingsskyldigheten genom en förhandling i augusti 2014 inför beslut om preliminär inplacering av de anställda i den nya Polismyndigheten fr.o.m. den 1 januari 2015. Inplaceringen redovisades i en Excel-fil som i huvudsak innehöll en förteckning där alla ca 28 500 medarbetare var inplacerade i den organisationsplan som tidigare hade fastställts. Parterna var inför förhandlingen ense om att beslutet om inplacering av de anställda i den nya organisationen var preliminär. Detta framkom även av protokollet från förhandlingen. Parterna la dock olika betydelse i uttrycket preliminär. Mycket talade enligt AD för att de personer som var involverade i förändringsarbetet rörande denna fråga har talat förbi och missförstått varandra. AD la vikt vid att parterna vid förhandlingen i augusti inte hade behandlat frågor om och hur sådana omständigheter som arbetstagarnas kompetens och verksamhetens behov hade eller borde ha beaktats vid inplaceringen i den nya organisationen. Eftersom detta är sådant som en facklig organisation typiskt sett vill få tillfälle att förhandla om och det varit otydligt mellan parterna huruvida ny förhandling skulle ske efter förhandlingen i augusti fann AD vid en sammantagen bedömning att staten genom genomförandekommittén *inte fullt ut fullgjort förhandlingsskyldigheten enligt 11 § MBL* inför beslut om bemanning av den nya organisationen.

AD jämkade skadeståndets storlek till 200 000 kronor då Polisförbundet ansågs medvållande till att staten brutit mot 11 § MBL eftersom förbundet inte tydliggjort för genomförandekommittén att förbundet dels ansåg att genomförandekommittén inte kunde genomföra medbestämmandeförhandlingar å den nya Polismyndighetens vägnar och dels att förbundet förväntade sig att den nya Polismyndigheten skulle genomföra förhandlingar i denna del.

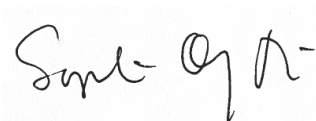
Kommentar

Domen har störst betydelse för den statliga sektorn av förklarliga skäl. Eftersom det är en av förhållandevis få domar om brott mot 11 § MBL på senare tid vill SKL ändå uppmärksamma domen och det som kan vara av mer allmänt intresse i den.

AD visar genom domen att det enligt 11 § MBL åligger arbetsgivaren att se till så att en förhandling kommer till stånd inför viktigare förändringar av verksamheten och arbetsgivaren har därigenom även ett ansvar för att förvissa sig om att förhandlingen genomförs på ett korrekt sätt. Eftersom 11 § MBL är dispositiv möjliggör det anpassningar till hur och i vilka former förhandlingarna ska äga rum i varje enskilt fall. Parterna har en ömsesidig skyldighet att medverka till sakliga förhandlingar och partens skyldighet kan vara beroende av hur motparten agerat.

Domen ansluter till tidigare praxis avseende 11 § MBL.

Sveriges Kommuner och Landsting
Avdelningen för arbetsgivarpolitik

Sophie Thörne

Helene Evers

Bilaga AD 2016 nr. 76